

S'encruïa

D.L. PM. 415 - 1979. R.M. 945.416
EPOCA II . DESEMBRE 1983. DEIÀ

43

BONES FESTES i FELIÇ
ANY 1984

PREMSA
CORTA

Día 13 de Novembre, es festetjà el quart centenari de l'existència del nostre poble com a Municipi independent.

Per tal motiu, el nostre Ajuntament organitzà una serie d'actes a tenir lloc al llarg del día.

Primerament, va aver-hi a l'esglèsia parroquial, una missa solènne, amb assistència de D. Geroni Albertí Picornell, President del Consell Insular de Mallorca; el nostre Ajuntament en plè i els Batles de Sóller y Valldemossa.

L'assistència de públic fou molt nombrosa, omplint de gom a gom l'esglèsia. L'homilíava estar a càrreg de D. Bruno Morey, al llarg de la qual va ressaltar l'història de Deià i els fets principals que dugueren a terme la segregació de Valldemossa.

Seguidament, tota la gent es traslladà a Ses Cases de la Vila, a òn es va oferir un refrigeri, i també pronunciaren un curt discurs el President Albertí i el nostre Batle.

Va participar a aquesta diada, com hem dit, molta gent i amb molta alegria, lo qual demostra que el nostre poble es un poble content i orgullós de la seva existència.

Els altres actes programats, un concurs de redacció per els at.lots de s'escola i un partit de futbol, varen tenir diferent esdeveniment.

Amb el concurs de redacció, no es va poder saber realment lo que va passar, sembla que el jurat (?) no va poder elegir els guanyadors (?), i el premi es donà amb conjunt a l'escola, i les obres es publicaran al but.lletí municipal.

El partit de futbol, no va poder fer-se degut a que ¡¡ a la fi!! havia plogut i el camp estava tot enfangat i plè de bassiots.

Malgrat tot, fou un gran día, per aixó, a tots desde aquestes planes vos deim ¡¡ ENHORABONA!!.

- - - - -

Ha estat concedida a la Sala de Música de Son Marroig, la placa de plata del Foment del Turisme de Mallorca, reconeixent d'aquesta forma la contribució que aquest cicle de concerts ha aportat al món turístic de la nostra illa i a la cultura en general.

També l'enhonorabona a tots els organitzadors.

- - - - -

A finals del mes passat, ens deixà per sempre en Joan Vives Ripoll,—"Mestre Joan Valentí"—, que fou Batle del nostre poble tota una sèrie d'anys. Home honest i senzill a òn n'hi hagi, l'hi volem dedicar aquest petit record.

Acompanyam amb el sentiment a tots els seus familiars i amics.

-- AL CEL SIAU, MESTRE JOAN --

= TROBADA DE DIMONIS =

El dia 15 de Gener del 84, Manacor es convertirà, en "l'infern de Mallorca". El patronat de Sant Antoni (Manacor) es l'organitzador. Sembla esser que els estols de "barrufets" de l'Illa passaran el centenar. Per descomtat que les autoritats provincials donen el suport moral, econòmic i material a tots quants llucifers es presentin.

Revista S'encruia.
Nº 43 Deiaà.

Direcció: Lluç Oliver
Col.laboradors:
Jaume Albertí
Miquel A. Coll
Patrick Meadows
Ignacio Montojo
Gabriel Payeras
Guillemette Rosselló
Bartomeu Rotger
Joan Rotger
Jaume Salas
Stephanie Sheperd

Imprimeix: Apóstol y
Civilizador - Petra.

COMUNICACION: En el tablón de anuncios del Ayuntamiento no figuran las guardias de los médicos, por ello no podemos daros los turnos de los mismos.

Aquest dia, que s'ha declarat festiu a Ciutat, es commemora l'aniversari de la conquesta de la Ciutat de Mallorca per part de les tropes d'el Rei Jaume I, anomenat a partir de llavors EL CONQUERIDOR.

Es una dada molt important, ja que amb aquest fet es va donar llòc a una part mai repetida a l'història de Mallorca: es va constituir amb regne independent. Varem tenir una Illa que funcionà com estat independent, amb totes les coses a favor i amb contra que allò emporta.

Va esser una època, a part de situacions polítiques o socials justes o no, - va a gust de cada un - que sens dubte va donar llòc a un temps de grandesa econòmica de l'Illa, convertint-se amb un gran centre de comerç a la Mediterrània.

La residència d'els Reis de Mallorca fou el Palau de l'Almudaina, que fins i tot va arribar a tenir unes lleis d'etiqueta, promulgades expressament per el seu govern interior. No va esser aquesta època totalment tranquil·la, ja que entre altres coses, degut a esser Mallorca aquest gran centre comercial, era molt ambicionada i es donaren situacions com la d'Alonso III, nebot d'un dels reis de Mallorca, que l'hi va voler prendre el Regne i va haver-hi cavallers i pobles de l'Illa que es sotmeteren a Ell; però a la fi, l'hi sortí tort l'intent i es va restablir la normalitat.

Si bé l'imperi dels nostres Reis acabà l'any 1343, unint-se Mallorca a la Corona d'Aragó, rebaixant-se aquest regne a la condició de província, la casa Reial de Mallorca durà cent.cinquanta anys, així es a partir de 1229, any en que fou conquerida per Jaume I

(dia 31 de desembre), fins a 1379, any en que morí la darrera descendent d'els nostres reis amb dret a succió a la Corona Mallorquina.

Aprofitem ara per passar una petita revista a qui foren aquestos nostros Prínceps i Reis, amb els principals fets de les seves vides.

- JAUME I -

Rei d'Aragó, Comte de Barcelona i d'Urgell i també Senyor de Montpeller. Nat a l'any 1207. El juraren per Rei d'Aragó les Corts de Lleida, a l'edat de set anys, com a fill i successor de Pere II d'aquell regne. Conquerí diferents ciutats i el 1229, dia 31 de Desembre, entrà victoriós al front de les tropes, a la capital de Mallorca sometent el reste de l'Illa a son obediència. En 1328 prengue els moros la Villa de València i morí a aquella ciutat a l'any 1276- Destacà en el camp lliterari, escrivint els comentaris de la seva història.

- JAUME II -

Fill d'el Conqueridor; reconegut per Rei de Mallorca i jurant com a tal a les Corts celebrades a Barcelona dia 26 de Maig de 1251 - construí de nou el Palau Reial de l'Almudaina i el Castell de Bellver - Adelantà la construcció de la Seu. Fundà onze pobles. Acunà la moneda de Mallorca, que fou molt apreciada per a tot arreu la Mediterrània. Va tenir greus enfrontaments amb son germà Pere d'Aragó i amb el seu nebot Alonso III, que vingué a prendre l'hi el regne l'any 1291. Va governar pacíficament fins el 28 de Maig de 1311, dia en que morí a Ciutat i fou enterrat a la Seu, a on encara es conserva el seu cos.

- SANXO I -

Rei de Mallorca a partir de 1311, per la mort de son pare Jaume II. Sient un al·lot, amb els seus germans Ferràn i Felip, sofrí una molt llarga presó per ordre de son cosí Alfonso III d'Aragó, per tal d'aconseguir presionar en Jaume II i que aquest no reconquerís el seu regne.

L'any 1316, preparà una molt poderosa armada per la defensa de l'Ílla, i a fins d'el mateix any passà a Avinyó i Perpinyà - Ciutat a òn encara es conserva el Palau d'els Reis de Mallorca - ja que tenia sospites de que el Rei de França l'hi volia ocupar els estats de Montpel·lier.

- JAUME DE MALLORCA -

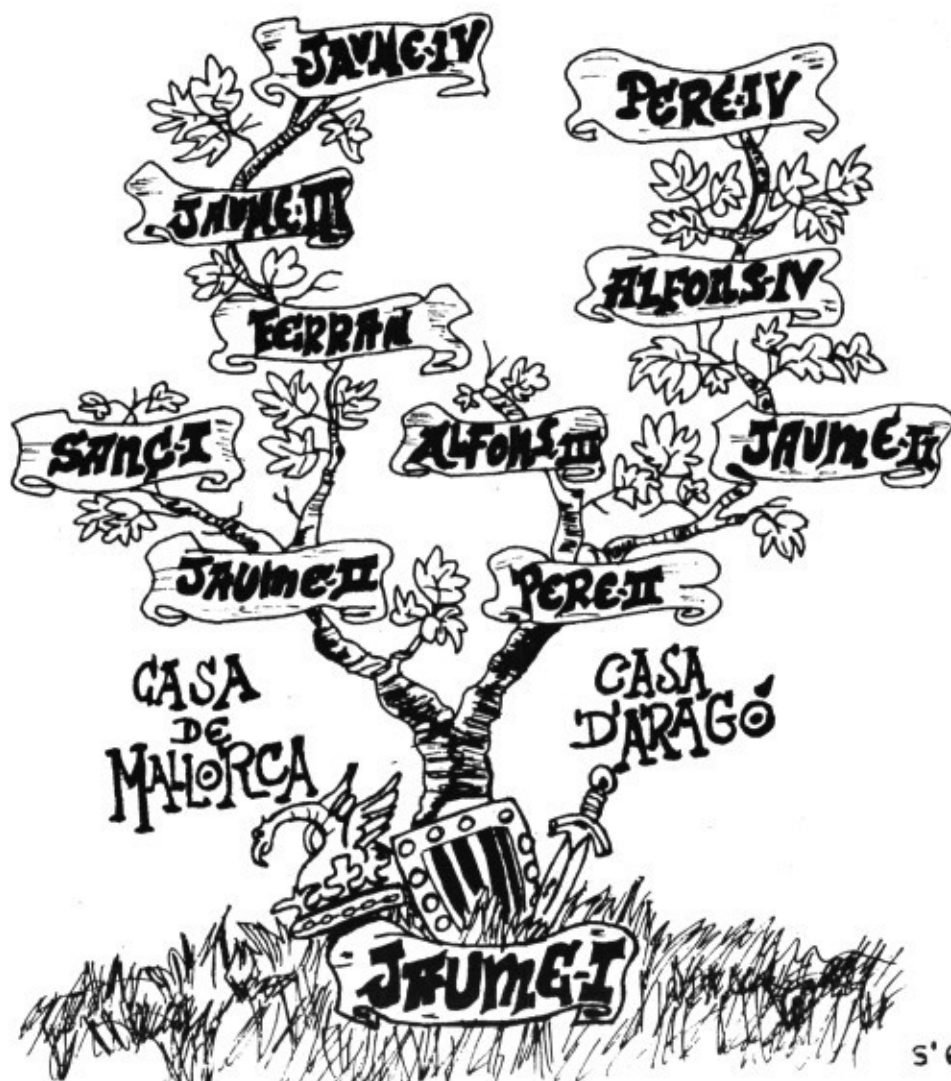
Germà del Rei D. Sanxo, fill major de Jaume II, i per tant, hereu de la corona. Renuncià a la successió i es va fer frare franciscà al convent de l'Ordre de Sant Francesc a Ciutat, visquent santament tota la seva vida.

- FELIP DE MALLORCA -

Germà dels anteriors. Fou tutor del seu nebot Jaume III i regent de Mallorca durant la seva minoria d'edat. Després va prendre els hàbits eclesiàstics, arribà a esser abat i tresorer de la Catedral de Tours (França), canonge d'Elna i arcedià de Conflent.

Continuarà el mes de Gener 84.

J.R.

NA CARME I L'EXTRATERRESTRE
=====

(Rondalla d'avui)

Encara no tenia quinze anys i el seu padrinet ja ho deia; aquesta nina arribarà enfora, molt enfora.....

Ara, als dinou, quasi havia arribat a s'enfront. Alliberada de prejudicis i quèdirans, passava de tot. Volia viure la seva vida. De lo que no podia passar era de la feina, no per gust, sino per l'urgent necessitat dels diners per a mantenir-se i mantenir una tira de vicis petits, però de cada dia: el fumar el beure, un sopar amb els amics, la discoteca, un estimulants, etc.etc., anaven minant l'escafit sou que aconseguia de la feina d'administrativa a la farinera.

El "senyor", Don Bernat, el cacic del poble; la farinera, els camions, els taxis, dos bars, la granja, els apartaments, etc. era l'arbre de la bona ombra. Als seixanta i tants d'anys, greixós, lluent, vermell com un llagostí, renquejant un poc de la cama esquerra, restes de un atac de gota, ho comendava tot: Controlava el mercat de la feina, i d'altres. Era el cap d'una espècia de "maffia". Havia fet posar de batlle un titella un poc curt, però molt cregut, i el guiava al seu gust. I així anava la cosa.

Na Carmeta, -que per cert era molt agraciada-, l'hi havia caigut bè, perquè també era intel.ligent, per lo qual l'hi havia donat feina.

Per consell seu, i perquè es pogués independitzar d'els seus pares, l'hi havia cedit un d'els seus apartaments.

Don Bernat somiava rollos recent cuits i na Carmeta ho endevinà i ho aprofità. Com que el tenia a retxa, a ella l'hi anava bè; a Don Bernat no.

Na Carmeta anava tirant, però allò resultava molt avorrit i ella que estava per damunt una vida tan rutinària, havia manester sensacions noves.

Les trobà en forma d'un anglès ja entrat en anys. A Don Bernat no l'hi caigué bè, pero va haver de torçer es coll. Després de uns mesos de rel.lacions un tant accidentades, desapareguen els dos.

Va esser el run-run del poble per espai d'un parell de setmanes.

Don Bernat no hi podia donar passada. ¡Ni s'havia despedida!.

Quant ja ningú pensava amb ella, al cap de deu mesos, comparegué. Mustia i esgrogueïda, quasi transparent; el clima de Londres no l'hi havia provat.

Don Bernat es compatí d'ella i després de promeses i juraments la tornà admetre a la feina. -Fora mes beure, fora mes drogues fora mes res

Però ja no hi havia remei.

Na Carme començà per explaiar-se primer un poc els dissabtes, després amb mes freqüència i finalment en volia cada dia.

Tenia amics, era un poc asprívola, pero el beure l'ablania. Ells ho sabien. Bevia perque sí, i ho confitava amb un porro, o dos.

Els dies d'eufòria es seguien i confonien amb els de depressió. Anits bruixes, d'angunia, d'insomni per rendir-se finalment al llit i tornar en sí vuit o deu hores després.

Començà a arribar tard a l'oficina. Carmeta, no anam, -l'hi deia Don Bernat-.

Així un dia, i un altre.

A les hores, els diaris parlaven de nombroses aparicions d'OVNIS, s'apropava una invasió. Júpiter estava quasi al punt de màxima aproximació a la Terra. Hi havia una casta de psicosis tot arreu.

Na Carme, havia llegit qualcom sobre parapsicologia. Sensacions rares l'envaïren i es posà a l'aguait. Casa estranya passaria.

El dissabte, a les tantes de la nit, tornava a casa acompanyada de Xim, el nebot de Don Bernat, més viciós que ella, pero també mes intel·ligent; -tenia carrera-. De sobte, es sentí com a entrar en "trànsit"; a les hores no sabia que unes gotes dins la beguda eran capaçes de transportar-la a una altra galàxia. El seu company sí que ho sabia.

Quan tornà en sí, després de l'èxtasi, dolorit tot el seu còs, quedà advertida que està a l'espera; dins breu temps rebría noves del més-enllà.

Dos dies després, amb circumstàncies parecudes i sempre acompanyada del mateix, es sentí novament entrar en "trànsit"! Ara sí: "Prepara-t; seràs raptada i transportada a Ganímedes. No sentiràs res ..., una fracció de segon, una cosa de transmutació de matèria a la velocitat de la llum". "No diguis res a ningú, prepara-t".

Passà una llarga setmana. El dissabte, un soparet, un bon vinet, un copí, les dotze, un champany, un altre, la una, un whisky, les dues, un porro, un vodka, les tres, les quatre, el cotxe, Xim... Per entre el fum del cigarret comença a desfilat un món desconegut, poc a poc tot d'una, amb fluïdesa després, per a convertir-se amb una ràpida successió d'imatges sens tò ni sò. Un món febrós, difus, irreal, absurd. Es sentia ingràvida, no existia el temps. Volava.

De sobta, Carmeta es quedà anonadada, freda: un trò esgarriant! Una claretat cegadora!. Un esglai sobrenatural!. El rapte!! -pensà ella-. Ulls clucs, tremolant de pòr, es quedà quieta, arrufada dins el llit, més morta que viva esperant el moment de la transmutació. Res. Un moment de silenci. Poc a poc una veu com a de l'altre món, però que l'hi era coneguda, anava acostant-se i augmentant el volum....

Don Bernat, que amb una empenta havia passat per ull la porta de l'apartament de Carme i per ón entrava ara de plè el sol de mig-dia d'aquell dilluns de juny, entrava bramant: Mala pècora!! Gatona!!. Putona viciosa!!. Desagraïda!!. Son les dotze i no han arribat a la feina!!. Estàs despedida!!. No te vull veure mes!! Així pagues els favors!!. Veste'n de davant mí!!.

D'ella mai mes s'han sebut noves.

Segur que degué arribar enfora, molt enfora, passat Ganímedes.

Tenia ràd el padrinet.

Pero si es viva, un día tornarà; mustia i esgrogueïda, pero segur que tornarà.

Aquesta genteta no sói fallar.

T.R.

ES TEMPS

Dia	PRECIPI- TACION mm	METEOROS OBSERVADOS			VIENTO DOMI- NANTE	Nombre de la Estación	
		m	t	c.		Provincia	Número
1	-				Baleares	16-1	
2	-				Mes	Año	
3	-				Noviembre	1983	
4	-				Observador	Gabriel Payas Vive	
5	-					077	
6	2'3	●	●	○	Suma		
7	5'5	●	●	○			
8	-						
9	1'9	●	●	○			
10	15'9	●	●	○			
11	8'8	●	●	○			
12	-						
13	-						
14	-						
15	-						
16	10'1	●	●	○			
17	10'3	●	●	○			
18	-						
19	1'9	●	●	○			
20	1'3	●	●	○			
21	1'5	●	●	○			
22	1'9	●	●	○			
23	-						
24	-						
25	-						
26	-						
27	-						
28	-						
29	-						
30	-						
31	-						
Precipitación total del mes					55'6 mm		

NUMERO DE DIAS DE:	
Lluvia	● 11
Nieve	* 0
Granizo	△ 0
Tormenta	⚡ 4
Niebla	☁ 0
Rocío	☀ 0
Escarcha	❄ 0
Nieve cubrió suelo	☑ 0

DIAS PRECIPITACION	
< 0.1 (ip.)	3
0.1	0
1.0	5
10.0	3
30.0	0

PRECIPITACION MAXIMA EN UN DIA	
15'9 mm.	dia 10

Viento dominante	
En los dias de lluvia	En el dia de mas lluvia
NO	NO

= FELICES NAVIDADES =

¡Felices Navidades!

Hermanos míos, ¡felices Navidades en Aquel que con sus manos vacías nos lo ha traído todo, que nos enseña en el silencio, que nos renueva totalmente sin cambiar nada de nuestra condición humana, ya que se ha encarnado en ella!

No sé que clase de Navidad estareis deseando; no sé si os sentís llenos o vacíos. Dios siempre nos decepciona cuando nos escucha, ya que siempre nos da más de lo que esperamos recibir. Nosotros quizás esperabamos que transformase por medio de un milagro las circunstancias de nuestra vida. Y he aquí que El ha hecho mucho más: ha venido a compartirlas con nosotros.

Jesús ha venido más pobre, que el más pobre de nosotros; no ha venido ha traernos la riqueza. Jesús ha vivido una vida más monótona, más limitada, más oscura que esta vida nuestra de la que tanto nos quejamos. Jesús no ha venido a abrirnos las puertas a una aventura o a una evasión. Jesús ha venido ignorado, desconocido, perseguido; no será El que nos haga admirados, amados, comprendidos, mimados.

Jesús nos ha dado todo lo que era; era el Hijo y ha venido, ha venido a revelarnos al Padre. Ha venido a pedirnos que seamos hermanos que entremos con El en la condición de hijos, que aprendamos de El la manera cómo quiere un hijo a su padre, que confiemos en El y reposemos en sus brazos.

El nos ha revelado también que era lo que más necesitábamos, que era lo que deberíamos haber pedido por encima de todo. Eramos huérfanos, sufríamos todos, quizás sin darnos cuenta, por una ausencia, por un destierro irremediable, por una tristeza radical, por una carga demasiado pesada para nosotros. Habíamos roto esa relación vital que une al hijo con su padre, a la criatura con su Creador. Nos habíamos convertido en seres mortalmente solitarios, extraños a nosotros mismos, a los demás, al mundo, a todos aquellos con los que nos asocia la paternidad de Dios en una hermandad dichosa.

Por eso precisamente, vino el Hijo a vivir entre nosotros, para que cada uno pudiese reconocerse en El y aprender de El lo que verdaderamente somos, tan pobres y tan ricos como el Hijo. El Hijo bajó a este mundo débil, desnudo, vulnerable. Pero está irradiando gozo desde su cuna, irradiando confianza desde el establo; es demasiado rico sobre las pajas: tiene un Paure. Qué gozo, en medio

de su desnudez, de poder confiar en su Padre, de poder sonreírse con confianza! ¡Que gozo de poder entregarse completamente, totalmente, a la voluntad de su Padre!

Un hijo con una audacia inaudita, ha querido ser plenamente hijo, a fin de que el Padre pudiera también mostrarse plenamente padre. El no quiso esperar sus dones; necesitó nada menos que al Dador para estar contento por siempre. Ha venido a decirnos que le ha bastado con ser hijo, que le ha bastado con tener un Padre y que no tiene necesidad de nada más.

Esto es la fiesta de Navidad. Algo infinitamente mayor que un enternecimiento pueril, el hecho palpable de que el Todopoderoso se ha convertido en impotente niño, rebajándose a ser uno de nosotros, acercándose a nuestra pequeñez. Navidad es el amor de Dios hecho visible, la revelación del secreto más íntimo y más hermoso de Dios: cómo ama el Hijo al Padre, cómo ama el Padre al Hijo, cómo nos ama a todos el Padre y cual es nuestra condición de hijos.

P. MONTEJO

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

l'evolució

EXPOSICIO COMMEMORATIVA DEL CENTENARI DE DARWIN

Darwin va obrir les portes a la formulació coherent d'una explicació de l'origen de les espècies. Ell fou qui introduí el concepte de "Selecció natural".

Posteriorment el món conegué les lleis de l'herència, postulades per Mendel. L'exposició restaria incompleta si només s'exposessin les teories de Darwin, car això representaria que s'ignora tota investigació que s'ha fet aquests últims cent anys.

Podeu visitar aquesta exposició a: Carrer Ramón Llull, 5
(Arxiu del regne de Mallorca)-CIUTAT.

Horaris, de dilluns a divendres, matins de 10 a 13h.
tardes, de 16 a 19h. Dissabtes, de 9 a 14h.

Teniu temps fins el 8 de Gener del 84.

PREMIS "ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA DE MALLORCA"

L'"Associació de Premsa Forana de Mallorca", amb la col.laboració i patrocini de la Caixa d'Estalvis "Sa Nostra", convoca el Primer Concurs Periodístic "Associació de Premsa Forana de Mallorca" amb l'objectiu de premiar els millors treballs sobre temes d'actualitat a Mallorca. El concurs es regirà per les següents BASES:

- 1ª Els treballs que hi participin estaran escrits en llengua catalana.
- 2ª Els treballs s'hauran publicat, dins els terminis fixats, a qualsevol de les publicacions associades.
- 3ª Podran participar-hi tots els col.laboradors habituals de les publicacions.
- 4ª L'extensió serà d'un màxim de tres fols mecanografiats a doble espai i a una sola cara. Hi podrà haver informació gràfica.
- 5ª Per optar al premi, els treballs s'hauran d'haver publicat dins els següents terminis: des de la data de publicació d'aquestes Bases fins a dia 30 d'abril de 1.984.
- 6ª Per optar al premi, l'autor del treball per mitjà del director de la publicació on hagi sortit a llum enviarà el retall del mateix per triplicat a nom de Carles Costa, Carrer Princesa, 24. Sant Joan.
- 7ª El Jurat es donarà a conèixer en el moment de la concessió dels premis i el seu veredictes serà inapel.lable.
- 8ª El veredictes es farà públic dins els mes de maig de 1.984. El lloc i el dia seran comunicats oportunament.
- 9ª L'"Associació" es compromet a editar els treballs premiats.
- 10ª Els premis que s'atorguen són els següents:
 - Tres premis de 30.000 ptes.
 - Un d'ells tindrà un premi d'honor consistent en una escultura d'En Pere Pujol.
- 11ª Els participants es comprometen a acceptar aquestes Bases. Els membres del Jurat resoldran els casos que no hi estiguin prevists.

= NOTICIAS MUSICALES =

El 18 de Diciembre, Stephanie tocará como solista de flauta dulce y travesera en un concierto que va a dar la Orquesta de Cámara de Manacor, dirigida por Gabriel Estarellas, en la misma ciudad de Manacor.

Durante el mes de Enero, la agrupación Tafelmusik actuará en cinco o seis conciertos como parte de la serie "Invierno en Mallorca"; en Santa Ponsa, Cala Millor, Paguera, Playa de Palma. En alguno de estos conciertos, actuará como solista la soprano Elena Cryns.

Los conciertos dominicales de Son Marroig comenzarán otra vez el próximo mes de Febrero con un recital para violín y piano: Violinista, Serafín Nebot.

HA SIDO NOTICIA

=====

- Otra vez los amigos de lo ajeno.- Esta vez han escogido el Bar Las Palmeras y su máquina tragaperras.

Al parecer, días después, cierto individuo que llevaba algún tiempo por Deià, fue sorprendido mientras intentaba forzar una de las ventanas de dicho Bar.

A pesar de ello, y según "vox pópuli", se mantiene que existe un cierto halo de misterio en torno a estos sucesos. ¿Qué habrá pasado al final?, ¿Lo llegaremos a saber? Léalo en el próximo número de S'Encruia, para ello, no deje de suscribirse.

- El Bar "Charly Trons" ha vuelto a abrir sus puertas. Esta vez a cargo de "Vicens d'es Forn". Esperemos que dure más que el anterior, o que le dejen.

=====

CA'N XERRANDO

- Aquest any, els caçadors i esclata-sanquers, ho tenen molt malament, pareix ésser que a òn n'agafen i en troben més es a dins els cafès. ¿No?, Aneu-hi i escoltau una estona, voreu.
- Quant aneu a fer una volta per es poble, anau molt alerta i vetlau a òn deixeu ses senaies i bosses, ja que sembla que tenim a lloure un "choricillo" que l'hi agraden molt. Aixó sí, tots els qui no son seus.
- A la fí ha plogut, diuen que han caigut de setanta a vuitanta litres per metre quadrat. ¿Haurà estat a temps per salvar els "esplets d'olives", creim que no, mala sort per aquest any.
- Ara sí, sembla ésser que a Ca'n Quet hi tenen que fer un restaurant, entre altres coses. No i diuen que serà de "colló de mico".

=====

Creim que ha arribat l'hora de desitjar-vos a tots que passeu un molt bon Nadal, no vos fassin mal els torrons y que tingueu un millor any nou. ¡¡ FELICITATS!!